

Οδοιπορικό στην Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μετσόβου

/ [Οδοιπορικά](#)

•

Γράφει ο Μιχαήλ Τρίτος, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η [Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Μετσόβου](#) βρίσκεται ανατολικά της πόλεως του [Μετσόβου](#), στους πρόποδες του βουνού Ζυγός. Παλαιότερα ήταν γνωστό με τις ονομασίες Μοναστήρι της κάτω πολιτείας, Μοναστήρι του κάτω ποταμού, Μοναστήρι της Παναγίας της κάτωθεν χώρας.

Η αρχική ημερομηνία κτίσεως της Μονής παραμένει άγνωστη. Το καθολικό της

Μονής, που αποτελεί μικρό μονόχωρο επιπεδόστεγο ναό με νάρθηκα ψηλότερο κατά δύο βαθμίδες, ιστορήθηκε το 1754. Οι τοιχογραφίες, έργο του μετσοβίτη αγιογράφου Στέργιου Παπαγιάννη, είναι σε πολύ καλή κατάσταση χάρη στη φροντίδα του αιμνήστου μετσοβίτη ευρωβουλευτή Κων/νου Σταύρου. Το ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο τέμπλο ανήκει στα τέλη του ιη' αι. Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η εικόνα της Παναγίας του τέμπλου, η Πορταϊτίσσα, αντίγραφο ρωσικό της Ιεράς Μονής των Ιβήρων του Αγίου Όρους, με χρονολογία 1782.

Από γραπτές μαρτυρίες γίνεται γνωστό ότι αυτό το Μοναστήρι δεν είχε ποτέ πολλούς μοναχούς, ούτε και κανονικές μοναχές. Για έναν αιώνα περίπου (1866-1958) το Μοναστήρι ήταν μάλλον «οικογενειακό». Από το 1958-1977 ήταν κλειστό και το 1977 άνοιξε ξανά με τον ερχομό της φιλόλογου μοναχής Θέκλας Κωστή, πνευματικού αναστήματος του αγίου Σωφρονίου Σαχάρωφ του Έσσεξ της Αγγλίας, η οποία το ανακαίνισε ριζικά. Όπως γράφει η ίδια στο βιβλίο της η Παναγία του Μετσόβου «το 1977 άνοιξε και πάλι το Μοναστήρι με τον ερχομό μιας μοναχής και άρχισε η ανακαίνισή του. Επισκευάστηκαν και διαμορφώθηκαν πολλοί παλαιοί χώροι, ώστε να είναι λειτουργήσιμοι με την καινούργια μορφή του, χτίστηκε ο ναός της αγίας Θέκλας (1982), συντηρήθηκαν οι τοιχογραφίες του Καθολικού και γενικώς τόσο ο περίβολος με τα κτίσματά του, όσο και η εκτός αυτού περιοχή της μονής έλαβαν την οριστική μορφή που παρουσιάζει σήμερα «Η Παναγία». Ποια θα είναι η πορεία της στο μέλλον, Κύριος οίδε!».

Και συνεχίζει η ίδια στο βιβλίο της: «Στο μικρό και απέριττο Μοναστήρι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου έζησαν και πέρασαν άνθρωποι – ελάχιστοι μοναχοί και αρκετοί λαϊκοί – που ίσως είχαν άγνοια για «πολλά» του κόσμου τούτου, όμως με εκείνη την απλοϊκή πίστη τη συνταιριασμένη με το φόβο και την αγάπη του Θεού έλαβαν τη Χάρη Του ... αυτοί οι «λίαν» ολιγογράμματοι ιερομόναχοι της Μονής και η λαϊκή τους «Συνοδία» λάτρευαν τον Θεό μέσα στο περιβάλλον που τους πρόσφερε η εποχή τους. Δρούσαν κοινωνικά όχι με τις «γνώσεις», αλλά με τις επιταγές της καρδιάς τους, που δεν γνώριζε άλλον αφέντη παρά το «Αφέντη Χριστό». Έτσι και οι προσευχές τους εισακούονταν και θαυματουργούσαν ποικιλότροπα».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της βιωμένης απλοϊκής πίστεως είναι η τελευταία προ της Θέκλας μοναχή Κασσιανή ή στα βλάχικα «Κάτσια ντι λα Σταμαρία». Όταν άκουγε το «Παναγία Τριάς ελέησον ημάς» πήγαινε και έκανε μετάνοιες μπροστά στην εικόνα της Παναγίας του τέμπλου, γιατί νόμιζε ότι η προσευχή αυτή αναφερόταν στην Παναγία. Όταν έμπαινε στο ναό για να τον καθαρίσει ή να ανάψει τα καντήλια προσφωνούσε την Παναγία με τη φράση:

«φιάτα νι» (κόρη μου)!

Ο κύριος ναός του καθολικού

Η γεωγραφική θέση της Μονής και οι μαρτυρίες που σώζονται, δείχνουν ότι το Μοναστήρι της Παναγίας εξυπηρετούσε τους οδοιπόρους, οι οποίοι έπαιρναν το δρόμο του Ζυγού για να φθάσουν στη Θεσσαλία. Επίσης έδινε δουλειά σε φτωχούς μεροκαματιάρηδες του Μετσόβου. Τέλος, συντηρούσε απόρους και ανάκανους για εργασία και πρόσφερε στέγη και τροφή σε φτωχούς μαθητές από τα γύρω χωριά, που σπούδαζαν στο περίφημο Ελληνοσχολείο του Μετσόβου. Στην περίοδο των βομβαρδισμών του '40 πολλοί έβρισκαν καταφύγιο σε υπόγειους χώρους της Μονής. Το παλιό κτηματολόγιο της Μονής δημοσιεύτηκε από τον μετσοβίτη ιστοριοδίφη Γεώργιο Πλατάρη.

Στο Μοναστήρι της Παναγίας σώζονται δύο ασημένιες λειψανοθήκες με τα ιερά λείψανα των αγίων Αλυπίου, Παντελεήμονος, Φωτίου, Θαλλελαίου, Τρύφωνος, Στυλιανού, Φιλίππου, Ερμά, Χριστοφόρου καθώς και δόντι του νεομάρτυρος Νικολάου του εκ Μετσόβου,.

Μεγάλη καταστροφή υπέστη το Μοναστήρι της Παναγίας το 1854 με το λεγόμενο χαλασμό του Γρίβα, όταν το Μέτσοβο παραδόθηκε στο πυρ και στο ξίφος του στρατού του Αβδή Πασά και των ατάκτων αλβανικών στιφών. Συγκλονιστική περιγραφή δίνει ο ηγούμενος της μονής ιερομόναχος Σπυρίδων - παπά Σπίλιος - Παπαδημητρίου από το Μέτσοβο, ο οποίος με συγκινητική επιστολή ζητάει βοήθεια από τον άρχοντα Μιχαήλ Τοσίτσα και Ανδρέα Φαρδή για την επισκευή του

Μοναστηριού.

Το Μέτσοβο

Το μοναστήρι της Παναγίας του Μετσόβου με την παρουσία της Γερόντισσας Θέκλας, η οποία με πνευματική εγερσιμότητα το διακονεί, αποτελεί μια εξαιρετική ευλογία του Θεού για την περιοχή του Μετσόβου και όχι μόνο. Χάρη στη μεγάλη πνευματικότητα που είναι διάχυτη σε αυτό, μπορεί να ξεκουράσει ψυχικά το σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος κουρασμένος από τις βιομέριμνες, αποπροσανατολισμένος πνευματικά και διχασμένος εσωτερικά, ψάχνει να βρει διέξοδο.

Κάθε προσκύνημα στο γραφικό αυτό Μοναστήρι αποτελεί προσκλητήριο για ψυχική περισυλλογή και επιστροφή στην εσωτερικότητα. Εκεί, στη σιωπή της ερήμου, ο άνθρωπος συναντά το Θεό, που του χαρίζει πληρότητα και εσωτερική γαλήνη, του γεννάει εορταστική διάθεση και τον υψώνει πάνω από το θόρυβο των βεβήλων

στιγμών του παροδικού, οδηγώντας τον στην αιώνια μακαριότητα.

(Πήγη: pemptousia.gr)